SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCIX. No. 76. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, APRIL 22, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 22-го КВІТНЯ 1992. Ч. 76. РІК XCIX.

НРУ ВИСТУПАЄ ЗА НЕПОРУШНІСТЬ КОРДОНІВ УКРАЇНИ

Київ (УНІАР). — Тут 14-го квітня Народний Рух України ухвалив заяву з приводу подій навколо Криму і Чорноморської фльоти. У заяві міститься критика керівництва України за неоперативність та нерішучість щодо аґресивних намірів керівництва Росії.

Рух вважає, що жодна одиниця бойової техніки, розміщеної на території України чи приписаної у її пристанях, не може бути передана іншій державі так само, як не можуть бути розміщені на території України військові формування інших держав.

НРУ пропонує „організувати ефективну охорону всього державного кордону України, у найстисліший термін документально оформити інститут громадянства, правоохоронним органам та службі безпеки застосувати всі передбачені законом заходи стосовно антидержавної пропаґанди, зокрема закликів до порушення територіяльної цілісности України. Крім того, негайно припинити членство України у СНД, яка стає інструментом відтворення Російської імперії.

Рух звернувся також до демократичних країн світу з пропозицією зупинити фінансову підтримку Росії, як держави, що проводить аґресивну політику, порушуючи Гельсінкські угоди, висуває територіяльні претенсії, з метою змінити існуючі державні кордони.

Тим часом газета „Комсомольська Правда" з 15-го квітня повідомила, що головнокомандуючий збройними силами СНД Євгеній Шапошніков розформував 119-ту авіяційну дивізію Чорноморської фльоти і передав 30 найновішого зразка винищувачів „МІҐ-29" Молдові. Винищувачі МІҐ-29 здатні перевозити нуклеарну зброю і кожен з цих літаків коштує близько 30 міл. дол.

Командир розформованої 119-ої винищувально-авіяційної дивізії Каневський заявив, що за наказом Шапошнікова Молдові передано всі частини, що були розміщені на правому березі Дністра, в тому числі й летунський полк, який належав до Чорноморської фльоти.

Молдова вже призначила нового командира, хоч із 48 пілотів ні один не виявив бажання присягнути Молдові. Оскільки Молдова фактично не має фахівців, то задумує обмін з Румунією за сотню бойових і транспортово-десантних гелікоптерів.

З'ясувалося, що наказ Шапошнікова надійшов ще 23-го березня і замовчування цього факту викликало безліч запитань, чому збройні сили СНД подарували одній з воюючих сторін суперсучасну зброю.

Одеський відділ Руху склав протест проти втручання проімперських сил у внутрішні справи суверенної Молдови і проти незаконного рекрутування в Одесі та області найманців до військових формувань, які називаються донськими козаками. Одеський Рух виступає за цивілізоване, мирне розв'язання проблем Наддністрянщини на засадах недоторканости кордонів і врахування інтересів усіх національностей цього реґіону. Провід одеського Руху закликає українців Наддністрянщини не піддаватися провокаціям проімперських сил, які не гребують жодними засобами, щоб дестабілізувати ситуацію у Наддністрянській Молдовській республіці.

Журнал „Тернопіль" проголосив нагороду ім. братів Лепких

Чикаґо (Р. С.). — Як уже інформовано, літературний журнал „Тернопіль" встановив у 50-річчя смерти Богдана Лепкого літературно-мистецьку нагороду для вшанування братів Богдана і Левка Лепких. Нагороду будуть призначувати щороку 22-го січня для відзначення злуки ЗУНР і УНР в єдину, соборну Україну, задля якої вони жили, творили і боролися.

Того року нагороду отримали проф. д-р Володимир П. Вихрущ та поет Левко Крупа за їхню п'єсу „Сагайдачний", а заохочувальну нагороду призначено за публіцистичну працю Василеві М. Подуфалому, теж за його заслугу для регабілітації братів Лепких.

В. Фокін відвідав Італію

Київ (УНІАР). Недавно в Римі перебував прем'єр-міністер України Вітольд Фокін, який провів переговори з головою уряду Італії Джуліо Андреотті. Сторони підписали спільну економічну декларацію, за якою Італія виділить Україні 1992 році кредитів на суму 200 млн. дол. В. Фокін зазначив про близькість України до країн Европи і висловив сподівання, що вона буде грати ролю необхідної ланки між Европою і найвіддаленішими республіками колишнього СССР. Прем'єр-міністер України також зустрівся з Папою Іваном Павлом II. Ватикан оцінив цю зустріч, як „ознаку взаємного прагнення до ділового співробітництва між Ватиканом і Україною".

У четвер, 16-го квітня, розпочалася робоча візита до Австрії урядової делеґації України на чолі з віцепрем'єром Олегом Слєпічевим.

До столиці України 16-го квітня прибув президент всесвітньої сіоністської аґенції „Сохнут" д-р Сімха Дініц, якого прийняв Президент України Леонід Кравчук. Під час розмови Л. Кравчук висловився за пріоритетність відносин України з Ізраїлем і додав, що Україна прагне „найширшого співробітництва". Він також заявив, що для бажаючих виїхати до Ізраїля буде забезпечено свободу вибору, а для тих, хто захоче повернутися, також Україна надасть всі умови.

Дініц погодився, що діялог між Україною та Ізраїлем допоможе усунути бар'єри, успадковані від старих часів.

Відбулися Загальні збори Округи УНС Вунсакет

Вунсакет, Р. Ай. (О. Худолій) — Тут у парафіяльній залі української католицької церкви св. Михаїла у неділю, 15-го березня, відбулися Загальні збори Окружного Комітету УНС Вунсакет. Участь у зборах взяло 35 осіб, а зборами проводив голова Округи Ліон Гардінк. Збори відкрив молитвою о. Іван Бжезіцький, парох вище згаданої церкви. Україномовна секретарка Галина Тренклер прочитала загальний нарис історії УНС в цій Окрузі і відтак звернулася з проханням до присутніх доповнити якнайскорше прочитане додатковими фактами з історії відділів і Округи, щоби все разом включити до видання запляннованої книги УНС з нагоди 100-ліття цієї установи.

Л. Гардінк

У дальшому ході зборів англомовний секретар Теодор Клован прочитав протокол із попередніх зборів Округи, після того Л. Гардінк приступив до вибору Управи. Запропоновано переобрати в цілості існуючу Управу. Пропозицію прийнято одноголосно.

Після цього зборам представлено присутнього головного радного УНС Олександра Худолія, який звітував про діяльність УНС. Звітуючий сказав, що Округа Вунсакет виконала в 1991 році призначену квоту нових членів на 65 відсотків. Він також поґратулював голові Округи Л. Гардинкові за його дальше членство в „Клюбі будівничих УНС" за зорганізування 11 нових членів. Головний радний розповів присутнім і про те, як УНС допомагає незалежній Україні стати на власні ноги, найбільше у ділянках гуманітарній та науковій. Крім того УНС подає важливі інформації про події в Україні політичному Вашінґтонові через Бюро УНС і „Український Тижневик".

У дискусії заторкнено справи: відновлення Союзівки, стипендії УНС, приготування святкувань 100-ліття УНС і прогульку автобусом на Союзівку в червні. Дмитро Сарахмон, координатор братської діяльности Округи Вунсакет, згадав і про можливі поїздки членів на українські фестивалі до Ню Джерзі та до Канади. Він сказав, що зібрано понад 600 підписів і вислано до конґресменів у справі визнання України. 93-ій Відділ УНС склав даток 300 дол. на допомогу потерпілим у Чорнобильській катастрофі.

На зборах Округи був присутній також Петро Фурман, голова Українського Народного Дому в Блекстоні, Масс., який заявив, що його організація створила спеціяльну стипендію серед річних степендій УНС, які призначені для студентів з Вунсакету та місцевостей Нової Англії. Кінцевою точкою зборів було призначення з каси Округи 100 дол. на Фонд Відродження України — УНС.

До Управи Округи на 1992 рік входять: Л. Гардінк — голова, О. Худолій — заступник, Дженет Бардел — касир, Андрій Кунь — заступник касира, Т. Клован — англомовний секретар, Г. Тренклер — україномовна секретарка, Д. Сарахмон — координатор братської діяльности, а до Контрольної комісії увійшли Іван Лаба, Шарон Пригода і Галина Кильба.

КРАВЧУК ПРИЙНЯВ ДЕЛЕҐАЦІЮ ЗСА

Київ (УНІАР). — Тут у п'ятницю, 17-го квітня, Президент України Леонід Кравчук прийняв делеґацію комісії з питань безпеки і співпраці в Европі Конґресу ЗСА. Очолює делеґацію сенатор де Консіні — автор резолюції Конґресу з 1991 року з вимогою до Президента ЗСА про визнання України, член комісії Конґресу з дослідження голодомору в Україні 1932—33 років, автор резолюції 1988 року про відзначення 1000-ліття Християнства в Україні. Метою візити делеґації є вивчення загально-політичної та економічної ситуації в Україні, проблем прав людини та розвитку системи правопорядку.

У зустрічі взяли участь тимчасовий повірений у справах ЗСА в Україні Джан Ґандерсон та радник Президента України з міжнародних питань Антон Бутейко. Президент України Л. Кравчук підтвердив незмінність принципів незалежности та демократії на яких будується українська держава. Під час зустрічі він виклав основні напрямки національної економічної політики, завдяки яким здійснюватиметься радикальна реформа економічної системи. У зв'язку з тим, що стабільність в Україні пов'язана із стабільністю у сусідніх державах СНД, і процеси ці перебувають під впливом громадської думки в розвинених країнах світу, для України особливої ваги набувають різнобічні контакти зі З'єднаними Стейтами Америки. Сенатор де Консіні відзначив, що американці українського походження займають активну позицію щодо розвитку зв'язків з Україною. Він відзначив, що візита делеґації Конґресу ЗСА в Україну дала можливість членам Конґресу переконатися у реалістичній основі політичних та економічних реформ в Україні.

Американську делеґацію прийняв також голова Верховної Ради України Іван Плющ. Розмова йшла про вдосконалення зв'язків між українським парляментом і Конґресом ЗСА, обговорювалися питання надання економічної допомоги країнам-членам СНД від ЗСА. У розмові взяли участь члени Президії Верховної Ради, народні депутати України Олександер Коцюба, Олександер Ємець, Володимир Яворівський, заступник голови комісії у закордонних справах Богдан Горинь та перший секретар Амбасади ЗСА в Україні Джон Степанчук. Сенатор Де Консіні пояснив, що 24 біл. долярів, які передбачено виділити Росії та іншим країнам СНД адміністрацією ЗСА, американський Президент може витратити лише при підтримці Конґресу. Іван Плющ одним з факторів, які підтверджують незмінність курсу реформ в Україні, визначив введення української національної валюти, відзначивши, однак відсутність стабілізаційного Фонду, золотого фонду та кредитів. Голова Верховної Ради висловив переконання, що в Конґресі ЗСА є досить досвідчених людей, які можуть реально оцінити ситуацію в Україні і зрозуміти, що 24 біл. долярів Росія зможе витратити за кілька місяців і що цього вистачило б для стабілізації економіки України.

У МОСКВІ ВІДБУЛИСЯ ДВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Москва. — Згідно з традицією, що встановилася за останні місяці, у неділю, 19-го квітня, тут відбулися дві демонстрації: одна в підтримку Б. Єльцина і його реформ, друга — проти.

„Єльцин! Росія! Свобода!" — скандували учасники першої, розмахуючи трикольоровими російськими прапорами. „Зрадники Росії!" — скандували учасники другої, розмахуючи червоним совєтським прапором. „Я — за реформи, за Єльцина!" — скандували перші. „Фашисти!" — відповідали їм другі, яких відокремлювала від перших стіна міліції і металічні бар'єри.

Московська телевізія й інформаційне аґентство ІТАР-ТАСС повідомили, що у проєльцинській демонстрації взяло участь від 50 до 100,000 осіб. Однак репортери і фотографи аґенцтва АП вважають, що на підтримку Єльцина зібралося не більше 20,000 осіб. Всі коментатори сходяться на тому, що антиєльцинська демонстрація була значно меншою.

Всі ті, які виступили на демонстрації за захист Єльцина і його реформ, різко критикували З'їзд народних депутатів. Серед депутатів і далі багато комуністів, вибраних ще до розпаду Совєтського Союзу. Нині вони не визнають розпаду СССР, виступають проти економічних реформ і вимагають обмеження влади президента.

В підтримку Єльцина виступив депутат Ґлєб Якунін — православний священк, колишній дисидент і політичний в'язень. Він порівняв нинішні події в Росії з біблійними. Демонстрація, нагадує аґентство АП, відбулася у Квітну неділю. Ґ. Якунін закликав провести загальнонаціональний референдум в підтримку Єльцина і припинити діяльність З'їзду народних депутатів на рік. Він сказав також, що референдум може вирішити справу про приватизацію землі, проти чого виступив недавно З'їзд.

Амбасадор Великобританії вибирається до Києва

Лондон, Великобританія. — „Радіо Вільна Европа" повідомило, що уряд Великобританії вирішив послати до Києва свого амбасадора. Саймон Гіменс, амбасадор Англії в Україні, дипломат з довголітньою практикою, прибуде до столиці України правдоподібно у першій половині червня, — заявив представник британського міністерства закордонних справ.

Пресове аґентство Ройтерса і дипломатичні комантатори кажуть, що висилка британських амбасадорів до інших країн СНД правдоподібно затягнеться, а дипломатичні зв'язки з ними Лондом втримуватиме через свою амбасаду в Москві, що може викликати незадоволення принаймні в декількох колишніх республіках СССР, а тепер незалежних державах, — кажуть коментатори. Натомість Великобританія зацікавлена дипломатичними й іншими зв'язками з Україною, другою найбільшою по кількості населення республікою після Російської федерації.

Три британських амбасадори вже урядують в трьох балтійських республіках, Литві, Латвії і Естонії, приєднання яких до СССР Великобританія ніколи не визнала.

У СВІТІ

ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ Ро Де У заявив в інтерв'ю для аґентства Ассошіейтед Пресс, що американські війська повинні залишитися в Кореї навіть після її возз'єднання, яке, згідно з його прогнозою, відбудеться ще в межах цього десятиріччя. Цій точці зору суперечить становище Північної Кореї, яка вимагає виведення американських військ з півострова. Ро Де У висловив надію, що „світ не дозволить" Пгеньянґові виготовити атомову бомбу, але для цього, на його думку, не треба буде воєнного втручання. „Північна Корея продовжує існувати, однак я певен, що вона не піде проти течії історії" — сказав президент Південної Кореї.

ПІВНІЧНА КОРЕЯ дозволила японській телевізії показати у відеозаписові зовнішній і внутрішній вигляд декількох ядерних реакторів, які досі були відомі західнім експортам з фотографій, зроблених з сателітів. Однак тих місць, де, згідно з даними американської розвідки, діє устаткування для виготовлення плутонію, котрий використовується у ядерних ракетах, показано не було.

ВЖЕ ДРУГИЙ МІСЯЦЬ в Туркменістан не надходять українські товари, а в Україну не йде туркменський ґаз, оскільки сторони так і не змогли домовитися щодо ціни. Цими днями інформаційна програма російської телевізії „Новості" повідомила, що Туркменістан підписав договір з Іраном про будівництво ґазопроводу в Туреччину і Европу через Іран.

ВИСТУПАЮЧИ З ТРАДИЦІЙНИМ великоднім зверненням, Папа Римський Іван Павло II закликав усіх віруючих плянети до загального миру. Він зокрема сказав: „Слухайте, особливо ви, народи Европи, мешканці Старого Світу — ті, хто переживає процес зміни політичних систем! Я закликаю вас до миру!"

КОМАНДИРИ ДЕСЯТИ партизанських угрупувань в Афганістані погодилися взяти участь в коаліційному уряді, надіславши до нього по двох своїх представників. Відмовився від цього варіянту тільки Гульбеддін Гекматіяр, лідер партії Гезб-і-Ісламі. Він категорично висловився проти будь-якого співробітництва з представниками колишнього комуністичного режиму і заявив, що продовжуватиме боротьбу. Президентом країни тимчасово вибрано Абдулу Раґіма Ґатіфа, колишнього віцепрезидента, який, однак, не був членом наджібуллівської Партії вітчизни. Тим часом продовжується розшуки Наджібулли.

ЛІДЕРИ ПЕРУАНСЬКОЇ опозиції відкинули пропозицію президента країни Альберто Фухіморі сісти за стіл переговорів, заявивши, що його рішення розпустити Конґрес виключило можливість діялогу. Опозиція вирішила чекати повернення в країну першого віцепрезидента Масімо Сан Романа. Минулого тижня Конґрес оголосив пост президента вакантним і постановив, що до повернення Сан Романа функцію президента виконуватиме другий віцепрезидент.

В АМЕРИЦІ

ВІДОМА АМЕРИКАНСЬКА фірма ланцюгових ресторанів швидкого прохарчування „МекДоналд" має в пляні відкрити куди більше своїх ресторанів в інших країнах світу, як у ЗСА. Знавці економічно-торговельних справ твердять, що тут нічого дивного коли взяти до уваги, що доходи зі закордонних ресторанів є втричі більшими, як доходи домашніх. Вже минулого року МекДоналд відкрив 427 своїх ресторанів в інших країнах світу, а тільки 188 у ЗСА. У цьому році запляновано за кордоном відкрити 450, а в ЗСА 250. Припускають, що найбільші успіхи будуть в країнах Південної Америки та Азії. Вже сьогодні статистика виказує, що 10 найбільш прибуткових ресторанів МекДоналда є поза кордонами ЗСА, з них найбільш діяльні є у Москві, на Шамп-Елізее в Парижі та у центрі Риму.

КУЛЬМІНАЦІЙНОЮ ТОЧКОЮ кількамісячних політичних маневрувань у кулюарах Конґресу закінчилося у четвер, 16-го квітня, коли Комісія Палати Репрезентантів для етичних справ опублікувала листу 325 членів Конґресу, які надуживали послуги конґресового банку, виписуючи чеки без покриття. Між згаданими 325 є 56 колишніх членів. Аналітики твердять, що тепер згадані на листі члени Палати Репрезентантів мають перед собою важке завдання оправдатися перед своїми виборцями, а це на їх думку, хоча й не має кримінального за[illegible]арвлення, то для деяких буде політичною дилемою не тільки тепер і в найближчих виборах, але також і в майбутньому.

МИНУЛОГО ТИЖНЯ НА сторінках американських щоденників чим раз частіше можна було побачити ім'я тексаського більйонера Росса Перо, який ще в лютому публічно заявив, що він готовий рятувати Америку, якщо цього домагатиметься народ. Одначе спостерігачі політичних справ завважують, що Р. Перо починає поводитись, як типічний кандидат у президентських виборах, гуртує довкола себе цілу групу політичних дорадників, фінансових експертів і знавців пропаґандивного діла, включно з цілою сіткою бюр у різних місцевостях ЗСА для бадання терену.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГЕНЕРАЛ Джан Р. Ґалвін, який командував військами Північно-Атлянтійського Оборонного Союзу (НАТО) під час дуже історичного періоду, коли в Східній Европі самозліквідувався Варшавський Пакт, минулого тижня оголосив, що з 1-им червня відходить з цієї посади. Генерал Дж. Ґалвін сказав, що залишає становище Головнокомандуючого союзних військ НАТО в Европі, що би стати професором Американської військової академії Вест Пойнт, а крім цього 62-літній генерал має намір писати на теми оборони та державної безпеки.

Україна вже існує

Джерзі Ситі, Н.Дж. (Р. Р.). — У п'ятницю 10-го квітня, в редакції знову гостя з України, цього разу — Леся Лохвицька, в помешканні якої кілька років тому народилася Українська Незалежна Інформаційна Аґенція „Республіка" (УНІАР), що надсилає свої вістки для газети „Свобода". Проте ім'я Лесі (Лариси) Лохвицької відоме нашим читачам не лише завдяки УНІАР. Вона також колишній політв'язень-дисидент.

Л. Лохвицька в редакції.

Народилася Л. Лохвицька 1954 року в Києві, закінчила Київський Університет ім. Т. Шевченка. За фахом — математик. Працювала програмістом. Спільно з групою студентів 1980 року була засновницею Київського демократичного клюбу, члени якого збиралися почергово в когось вдома, обговорювали політичну ситуацію, влаштовували дискусії на філософські теми, писали статті, у яких досліджували стан тогочасного совєтського суспільства, проблеми націй та становище Церкви.

В День Українського Політв'язня 12-го січня 1981 року Л. Лохвицька, Інна Чернявська, Сергій Набока та Леонід Мілявський розповсюдили летючки в Києві, у яких висловили солідарність з політичними в'язнями і закликали громадян підтримати українських патріотів, що опинилися за ґратами за свої переконання. Їх заарештували, звинуватили в антисовєтській аґітації і пропаґанді й засудили до 3-ох років ув'язнення.

Л. Лохвицька відбувала покарання у Харківській колонії для карних злочинців. Після звільнення 12-го січня 1984 року, тривалий час не могла влаштуватися за фахом, але з початком

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Клопоти Боріса Єльцина

Ера Міхаїла Ґорбачова минулася і про нього самого, найпопулярнішого в Америці „Ґорбі" ніде ані чичирк, наче його ніколи не було. Спершу протеґований ним Борін Єльцин, як сходяча зірка на російському комуністичному овиді, швидко потім суперник і противник, остаточно пімстився за те, що Ґорбачов викинув був його з Політбюра. Це був тріюмф Єльцина, коли почав урядувати у тій кімнаті в Кремлі, з якої Ґорбачов ще не встиг був винести всі свої папери. Але дуже швидко виявилося, що влада і почесть сполучені з величезними турботами. Єльцин виступив був з Комуністичної партії вже на отанньому її конґресі, — Ґорбачов ніколи не зробив цього і, може, все ще переконаний, що компартія „не згинула". Ґорбачов залишив Єльцинові у спадщині парлямент, в якому комуністи все ще мають більшість та які неприхильні Єльцинові. Одначе мусять рахуватися з фактом, що Єльцин став президентом Російської Федерації обраний народом у виборах, — мусять теж рахуватися з фактом, що хоча радикальна реформа економіки, ведена Єльцином, болюче вдарила по населенню, він усе ж найпопулярніший.

Єльцин почав урядувати в Кремлі вже після розвалу Совєтського Союзу і від Америки присвоїв собі сполучення президентури і головства Уряду, та від Ґорбачова взяв методу правити декретами. Скликаний напереломі минулогоі цього місяця парлямент зразу ж поставився критично супроти цієї надвлади Єльцина. У минулу суботу 4-го квітня 1992 року парлямент прийняв 647 голосами проти 56 резолюцію, яка вимагала від Єльцина, щоб він змінив існуючий склад уряду і до трьох місяців склав новий. Сам Єльцин — ідучи назустріч опозиції погодився на розділення функцій президента і прем'єра. На минулу неділю, вже після прийняття парляментом цієї резолюції, переведено між Єльцином і опозицією розмови, що їх названо в офіційному комунікаті „конструктивними" та які ніби злагіднили боротьбу за владу між Єльцином і парляментом. А проте в минулий понеділок ввесь уряд демонстраційно, у підтримці Єльцина, подався до димісії. Коли ще кілька днів тому можна було читати в „Ню Йорк Таймсі" запит: „Хто править в Росії?" — то у цій газеті з 13-го квітня читаємо, що ситуація в Москві така хитка і хаотична, що не можна передбачити, як надалі складуться тамошні події. Єльцин погрожував, що він розв'яже парлямент, розпише нові вибори та переведе референдум над найважливішою справою — реформою економічної системи. Димісія цілого уряду була очевидячки тактичним маневром у затяжному конфлікті Єльцина з парляментом: трудно передбачити, як далі буде розгортатися той конфлікт.

У згаданій кореспонденції „Ню Йорк Таймсу" з 13-го квітня стверджується, що сутньою проблемою, довкола якої крутиться конфлікт Єльцина з парляментом — є економіка, чи пак реформа Єльцина, яка змагає до переміни контрольованої економіки на систему вільного ринку. Найбільш критикували віцепрем'єра і головного реалізатора цієї реформи, економіста Єґора Ґайдара. В його сторону комуністична опозиція скеровувала найбільші закиди і він з свого боку погрожував, що зречеться та скине відповідальність за дальший хід подій на парлямент. Комуністи у російському парляменті, мабуть, вже услідомили, що вказівки на історичному годиннику не можна пересунути назад. Тому вони „принципово" схвалили резолюцію, яка схвалює таку реформу. Але мають прерізні застереження, які економістові Ґайдарові аж ніяк не подобаються.

У порівнянні з відносинами в Україні — Росія має вже ті атрибути державности, що їх Україна щойно організує: державний апарат, військо, валюту і чужинецькі амбасади. Але Верховна Рада у Києві не робить Леонідові Кравчукові таких труднощів, які робить їх московський парлямент Єльцинові. Єльцин має ще опозицію від чорносотенців з організації „Пам'ять". В інтересі України є збереження при владі Боріса Єльцина.

ЗА ОСТАННІ П'ЯТЬ років до кримінальної відповідальности в Росії притягнуто понад 100 фальшивомонетників. З обігу знято підроблених грошей на 40.000 карбованців і 500.000 американських долярів. За даними російської міліції, кожна десята долярова асиґнація в республіці є підробленою.

„ГОЛОВНЕ І ЄДИНЕ — ЦЕ УКРАЇНА"

(Розмова з Ларисою Скорик, яку вела НаталяДаниленко, а записала Віра Кліш).

П. Яке становище ви займаєте в українському незалежному Уряді?

В. Таке саме як і рік тому. Я є депутатом Верховної Ради і веду підкомісію в справах архітектури і захисту історичного середовища — вона має довшу назву збереження історичних цінностей. Одним словом все, що відноситься до духовної культури. На жаль, не тільки культурою приходиться займатись. Отже я входжу в Комісію розроблення системи національної безпеки України і питання збройних сил України. Фактично всі ми займаємося питаннями державотворення.

П. На вічі інтеліґенції, яке відбулося у вересні минулого року в Києві, ви, на мою думку, мали найкращий виступ. Як ви задивляєтеся на вашу дальшу кар'єру?

В. Справді я не пов'язую її з політикою. Я пов'язую її зі своєю улюбленою архітектурою і маю надію, що моя участь в політиці допоможе відродженню такої прекрасної царини мистецтва, якою є архітектура.

П. Яке сьогодні політичне становище в молодій українській державі?

В. І справді, коли подумаємо про вимріяну державу і всі можливості, якими можна її здійснити, то треба вміти їх використати і бути дуже розумними. Я сказала б, що політичної ситуації не можна розмежувати на зовнішню і внутрішню — вони так переплітаються, що іноді трудно відразу усвідомити чи труднощі, які виникають всередині є інспіровані з-зовні чи ні. Ідея опозиції творення держави і опозиція демократичних перетворень надзвичайно пов'язані з собою. В Україні сьогодні можна відрізнити трояку опозицію: (1) сили, які продовжують ідею комуністичної партії — ми їх називаємо Соціялістичною партією; (2) сили великоросійської шовіністичної орієнтації, яких немало в Україні. Вони досить добре зорганізовані і, на жаль, в такій політичній організації, як Партія Демократичного Відродження, яка по своїй назві не повинна займатися такими шовіністичними тенденціями; (3) є ще деякі сили, в яких переважають особисті проблеми, тобто владчий інстинкт, і тут ставиться питання — думку зміни президентських виборів серед тих людей, які їх підтримують. Це є, можна сказати, тенденція до отаманщини, що може допровадити до дестабілізації Уряду.

Ми є тепер на етапі жертвенности, самовідречености і підпорядкування себе загальній ідеї. Це такий короткий огляд внутрішньої ситуації.

А що відноситься зовнішньої ситуації — тиск з боку Росії є дуже сильний. Мені дуже жаль, що представники тих трьох вищезгаданих кіл опозиції пробують довести і собі, і іншим, що, мовляв, це є шукання вини поза Україною, що це є шукання образу ворога, що це є бажання відвести від внутрішніх проблем економічного характеру. Я й не знаю, що на це можна відповідати таким людям. Невже історія не навчила ще нас усвідомлювати, що найстрашнішим ворогом уякої демократії є імперіялізм у різноманітних формах і російський ще не вичерпаний. Що стосується цього тиску, то я його просто назвала б диверсією, яка має три форми: фінансову — утруднення друкування грошей, економічку — заблькування достави обіцяних сирівців. Третя диверсія — розбійницько-військова — я маю на увазі вивезення з України військової техніки і тому подібне. Молодій українській державі не легко з цим усім впоратися. Єдине, що нас може врятувати це єднання усіх сил довкола творення держави і обов'язково довкола ідеї демократичних перетворень.

П. Як розцінюєте ви сьогодні дії нашого Президента?

В. Очевидно його становище дуже важке. Він не вив'яжеться з цих завдань, коли не буде мати підтримки всіх проґресивних демократичних сил. Співпрацюють з ним всі ті, що можуть забути себе і посвятитися загальним державнотворчим проблемам і хто розуміє, що або сьогодні або вже ніколи не здобудемо держави. Не можна ототожнювати творення держави з діянням однієї людини, якою б вона зрілою не була. Одна людина може тільки добре покерувати, але тільки в тому випадку коли її будуть підтримувати.

П. Чому так мало жінок бере участь в державотворенні?

В. Я б коротко відповіла, що причиною цього є неінтеліґентність нашого суспільства, цебто зруйнуван-

(Закінчення на стор. 4)

Анатоль Вовк

НАЗВА „УКРАЇНА" АНГЛІЙСЬКОЮ МОВОЮ

Над сподівання добрий, просто драматичний вислід всеукраїнського референдуму 1-го грудня 1991 року, коли то 90.26 відс. населення України проголосувало за незалежною українською державою, дуже скоро, бо вже наступного дня приніс нам конкретну „політичну дивіденду". Речник Білого Дому у Вашінґтоні Марлин Фицвотер у публічному виступі чи не вперше в історії американської дипломатії вживав назви „Ukraine", а не дотеперішнього „the Ukraine". Цей факт був настільки важливий, що про нього повідомило аґенство Ассошієйтед Пресс (АП) у вістці з Вашінґтону з датою 2-го грудня. Це звідомлення помістив наступного дня „Ню Йорк Таймс", давши йому, не без злосливости, заголовок „Термінологія націоналізму". У своїй вістці АП наводить думку Адріяна Кармазина з Бюра Українського Народного Союзу про те, що „американські українці воліють цю назву без родівника. Родівник вживається для таких районів, як „the Appalachians"(Аппалачські гори) чи „the Crimea" (Крим)". До цього слушного пояснення А. Кармазина можна б ще додати уточнення, що родівник вживається ще з назвами країн, що мають множинну форму, наприклад, „the Netherlads" (Нідерляндія, Голляндія) чи „the Unites States of America". Не вживається родівника для країн, що мають назву в однині. Тому сполучення Russia, Byelorussia and the Ukraine, вживане останніми місяцями в масовій інформації, вражало спостережливого читача своєю нелогічністю та дискримінувало Україну як країну „другого сорту".

Але в Америці були і ще є люди, яким залежить на тому, щоб Україна була лише географічним чи адміністративним поняттям, якимсь „півднем Росії". Ось приклад. В 1969 році на книжковому ринку появився зовсім новий як текстом, так і підходом і оформленням словник англійської мови. Це імпозантне видання із заголовком „The American Heritage Dictionary of the English Language" для українського читача було відмітне тим, що під гаслом „Easter egg" давало малюнок двох гарних українських писанок, ще й з підписом: „Easter eggs decorated with Ukrainian design" (Як джерело світлини подано крамницю „Сурма" в Ню Йорку). В реєстрі цього словника знаходимо гасло: Ukrainian Soviet Socialist Republic. Also Ukraine. A constituent republic of the Soviet Union. В 1976 році це ж саме видавництво (Houghton Mifflin Co) випустило цей же словник у меншому форматі як університетське видання, і в цій формі його кілька разів перевидано. У коледжовому виданні вже нема наших писанок (що можна оправдати зменшеним форматом), але про Україну сказано: „Ukraine. Region of SW European USSR". Так що наша батьківщина „заавансувала" з республіки на географічний чи адміністративний район.

Вертаючись до вістки АП про писання назви Україна без родівника, треба сказати, що вслід за американським Урядом не лише саме аґенство АП, але чи не всі найважливіші американські газети й журнали також покинули традиційне писання назви Україна з родівником. Нюаркська газета, „Стар Леджер" (за 4-го грудня) умотивувала цю зміну ствердженням, що „уряд України воліє таке написання англійською мовою".

Слід відзначити, що ці газети не були першими у скасуванні родівника. Назву Україна почали писати без родівника ще минулого вересня найпопулярніший американський журнал „Лайф" та високої кляси лондонський журнал „Економіст" ще раніше родівник почали пропускати авторитетний журнал „Нешенел Джіоґрафік", газета „Чикаґо Сан-Таймс" журнал „Таймс". Але щойно небувалий результат референдуму практично припечатав справу та усунув з масової інформації цю принизливу для нас форму назви нашої батьківщини.

Так раптово успішно закінчилася боротьба з родівником, яку наша американська діяспора вела від 1940-их років. Багато людей писало та інтервеніювало в цій справі по різних редакціях і видавництвах. Назву принаймні дві особи: д-р Андрій Турчин писав від Т-ва Бібліотекарів і мав деякі успіхи у видавництві Оксфордського університету в Англії (але не мав успіху в „українському" Гарварді), а д-р Мирон Куропась добився деяких успіхів на американському ґрунті.

Видавнича практика самої підсовєтської України також до референдуму не переконувала американські авторитети. Адже англомовний ілюстрований київський журнал „Юкрейн" вже яких 15 років появляється без родівника, також родівника не вживали підсовєтські англомовні „Вісті з України", що мали англомовну версію. Треба зауважити, що відмінно від періодики багато книжкових видань в ЗСА і Канаді вже від років не вживали артикля з назвою Україна.

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Оксана Роздольська

Інтерв'ю з мистцем Ю. Віктюком зі Львова

Від деякого часу перебуває й творить у Чикаґо мистець-маляр зі Львова, Юрій Віктюк. В останніх трьох роках маестро Віктюк влаштував в Америці аж п'ять індивідуальних виставок, а тому, що саме тепер він виготовляє свою чергову виставку, що відбудеться у Дітройті, ми перевели з ним коротке інтерв'ю, з метою познайомити з ним ширші кола громадянства.

Питання: маестро, хоча ви вже мали кілька виставок в Америці, назагал ви ще маловідомий діяспорній публіці. Чи могли б ви розповісти дещо про ваш мистецький стаж, про вашу працю в минулому?

Відповідь: малювати почав я дуже рано, можна сказати, що малюю відколи себе пам'ятаю. Моя мистецька освіта проходила у Львові: вчився я у дитячій художній школі, згодом в Училищі Прикладного Мистецтва ім. І. Труша, а 1974 року закінчив я Львівський Інститут Прикладного та Декоративного Мистецтва. Отже моїм фахом є декоративно-прикладне мистецтво. Але, навчаючись ще в училищі, я закінчив відділ монументального живопису й завжди тягнуло мене більше до образотворчих видів мистецтва, а саме малярства й графіки, чим я тепер і займаюся. На згаданих п'ятьох виставках в Америці я показував мою графіку. Сама техніка графіки — унікальна, бо поєднує акварелю і туш. Усі мої роботи, показані на цих виставках, досить тісно пов'язані з народним мистецтвом. Факт той слід приписати впливам львівської школи, яка поєднувала глибинне вивчання фолкльору із вивчанням сучасних течій західньоевропейського мистецтва. Можна сказати, що форма цих моїх картин модерна, а зміст заякорений у народному ґрунті. Мене захоплює народна орнаментика, особливо писанка своєю символікою, своєю кольоритністю. Але я не змальовую писанок прямо з натури, а переосмислюю їх і вже тоді інкорпорую їхні елементи у свою композицію. В результаті, — будова твору — сучасна, конструктивна.

Питання: Перше враження від ваших картин, це веселість, життєрадісність. Чи можете дати свої коментарі до цього явища?

Відповідь: Це явище можна приписати кольористиці моїх картин. Мене завжди захоплював колір, дія кольору у творі, розкриття образного задуму через колір. Додам, що Чикаґо я сприймаю як місто дещо південного характеру й тому, відколи я працюю в Чикаґо, кольористика моїх праць трохи змінилася: від дещо стриманих барв, я перейшов до відтінків чистих, відкритих.

Питання: Ви згадували, що працюєте в різних жанрах. Чи є у вас якийсь один улюблений жанр, в якому ви найкраще можете себе виявити?

Відповідь: Можна сказати, що моїм улюбленим жанром є композиційне малярство: задум твору, як також форма осягнення цього задуму, вилонюються в мене з уяви. Звичайно роблю шкіц, у якому опрацьовую все до деталів. З натури я вже давно не малюю, прямо немає на те часу.

Питання: Будь ласка, розкажіть дещо про вашу ілюстраторську працю.

Відповідь: Найбільш відома моя ілюстраторська робота — це серія ілюстрацій до вірша „Сім струн" Л. Українки, виконана в жанрі чорно-білої графіки, яка знаходиться у Музеї ім. Л. Українки в Києві. Були в мене й інші ілюстраторські праці, але всі вони були творами станковими, виконаними для виставок, а не пов'язані з виданням якоїсь книжки. Щойно в Чикаґо, минулого року виготовив я ілюстрації для трьох дитячих книжечок біблійної тематики пера О. Мудрої. Книжечки ці, п. з. „Створення світу", „Неопалима купина", й „Ковчег Ноя", мають успіх, розходяться по всьому світі. А тепер у друку знаходиться четверта книжечка з цієї серії п. з. „Україно ненько", — підбір віршів Зіновія Кметя. Ілюстрації до цієї книжечки виконав мій десятирічний син Михайлик. Ілюстрування дитячих книжок самими дітьми практикується від деякого часу у світовій дитячій літературі. Друкарські праці, пов'язані з публікацією згаданих книжечок, виконує Михайло Семків, непересічно фаховий і сумлінний друкар.

Питання: Як реаґувала еміґраційна публіка на вашу творчість?

Відповідь: Спостерігаючи діяспорну публіку, я відніс враження, що вона реаґує на мистецтво почерез свій сантимент до рідного краю; хоче побачити те, що колись, в молодості, вивезла з батьківщини у своїй свідомості. А назагал, це дуже вдячна публіка; мене особисто прийняли тут ентузіястично. Це важливе для мистця, бож я, переду-

(Закінчення на стор. 3)

Марія Лабунька

ВЕЛИКДЕНЬ У ГУЦУЛЬСЬКОМУ СЕЛІ — ПЕЧЕНІЖИН

I

Дочекатися Великодня селянинові — це пережити йому і цілій його сім'ї важку і дуже довгу зиму, це перемогти всіх злих та лютих зимових духів, і вкінці зустріти теплу соняшну весну, з якою ж і зв'язаний Великдень. Тому підготова до зустрічі цього найбільшого весняного свята відбувалася на селі дуже дбайливо і послідовно.

* * *

Великдень попереджує Великий піст, про який господиня (в даному випадку моя мама) думала вже з осени. Вона мусіла пам'ятати, що на піст, який часто збігався з передніком, — критичним часом, коли вже вичерпані всі старі харчові запаси, а нових ще нема — залишилося дещо із зимових припасів як: бараболя, буряки, чорна редька, що під час зими переховувалися у кіпцях на городі і тому могли бути пошкоджені тріскучими морозами, або пільними мишами. Очевидно, що були й інші харчові продукти, які зберігалося у коморах. До цього всього треба було заощадити олій — цей найважливіший у піст товщ-омаста, який билося в олійниці з конопляного сім'я. Страви на піст були дуже прості. Найчастіше квашена капуста з фасолями заправлена підсмаженою на олію цибулею, пісний борщ підбитий мукою, картопляна юшка з грибами і пекучою паприкою та лавровим листком. На неділю були пироги зі сиром (слово вареник я навчилася говорити аж на еміґрації).

Приготовляли ще підпалку, але це не була щоденна страва. Подавали її звичайно тоді, коли була у когось толока (наприклад, спільно комусь помагали прясти). Підпалку приготовлялося з прирум'яненої на пательні пшеничної муки, розпущеної виваром з-під грибів до густоти звичайної кулеші, а наверх давалося приправлені на олію сушені гриби. Їли підпалку натепло, з хлібом. Таким способом можна було приготовляти підпалку з м'ясом — тоді замість грибів давали куски гарного печистого м'яса. Підпалку з м'ясом подавали на весіллях, ніколи в піст. Частою стравою селянина в Печеніжині була саламаха, яку їли не тільки в піст. Це був товчений зі сіллю, або суровицею в дерев'яній мисочці часник (в нас казали чисник) заправлений трошки олієм. Саламаху їли з картоплею звареною в лушпині. Картоплю оббирали теплою і мачали в саламаху. Ця страва на господарці вважалася найбіднішою, яка навіть порушувала статус доброго господаря. Були й інші страви, які їли в піст, як наприклад кулеша з молоком, але це їли і під час цілого року.

Піст відчувалося не тільки у харчуванні, піст видно було в поведінці і одязі. Ані дома, ані на прилюдних місцях не чути було під час посту музик чи веселих співів, таких поширених у Печеніжині. А щоденний одяг, який і так скромний і темний у Печеніжині, під час посту був увесь наче чорний, тільки поділки були білі. В церкві, на головах жінок і дівчат не видно було іншої хустки, крім чорної. Та й сама щерква внутрі мала бідний, навіть оголений вигляд. З хоругов і фан зникали на піст довгі вишивані шарфи і пестрі кольорові квіти, а з престолів вишивані обруси. Недільні проповіді були виключно покаянного змісту, які приготовляли вірних до дуже важної великодньої сповіди.

Нагода до сповіди була через цілий піст, але два-три тижні перед Великоднім тижнем були призначені до сповіди окремі дні, в яких сповідали так само запрошені з дооколошних сіл священники. У Велику Суботу (і П'ятницю) ніхто вже не сповідався, за вийнятком тих, що розкаювалися в останній хвилині. Якщо такі траплялися, то про них знало ціле село. Так же, на самий Великдень ніхто не причащався, хіба сестри-монахині. Шкільна молодь мала свої окремі великопосні науки й окремі дні до сповіди. Підготову до сповіди переводив катехит, той самий, що вчив религії в школі. За моїх часів я пам'ятаю катехитів: Обушкевича, Шешурака, Лоточинського і Вергура. Через цілий піст у церкві правилися Сорокоусти, але про це я знаю тільки від мами, яка кожного року наймала Сорокоусти за бабу.

Перед Великоднем ціла хата кожного року була відсвіжена; стіни побілені розчином гашеного вапна, а стелина і сволоки та лави і вікна помиті лугом з каостичної соди. Таким самим лугом і рижовою щіткою вишурована була ціла хата з-зовні. Образи перед Великоднем вбиралося свіжими хрестиками витинаними з кольорового паперу (в нас ніколи образів не прикрашували вишиваними рушниками). Хрестики були в кольорах Печеніжина: червоний, зелений і синій, та мали круглу або квадратну форму (як котрого року). Хрестики приліплювалися один коло одного на стіну довкола кожного образа. На Великдень кожний член родини діставав нову сорочку, а крім того ще щось додатково з одягу, як: черевики чи постоли, байбарак, петик, киптар, шалінову хустку, і т. п. Доросла дівчина могла дістати ще чоботи чи коралі. Я була замала, щоб дістати щось такого як петик чи коралі, і тому тільки мріяла, щоб бути великою. (Я дуже скоро стала „великою", тільки замість петика прийшлося носити не дуже доброї якости „перелицьований" плащ).

Перед Великоднем кожна господиня і доросла дівчина замовляла собі три-чотири писанки. Господиня — для посвячення, а дівчина, щоб подарувати комусь із вимріяних чи вибраних хлопців (якщо котрийсь її попросить). Інформації поширені про писанки в діяспорі, що мовляв, на Україні кожна дівчина вміла писати писанки, є тільки доброю фантазією. Кожна господарська дівчина не мусіла вміти навіть вишивати, а не то що писати писанки. Натомість вона мусіла вміти вшити собі руками сорочку, бо машин до шиття по селах ще не було. І ця практика була не тільки у Печеніжині. Дівчина, батьки якої мали поле і господарку не мала часу на писання писанок і тому вона замовляла собі писанки у жінок, які з якихось причин мали для цього час, і що найважливіше, вміли це гарно робити. Таким чином писання писанок ставало їхнім передвеликоднім заробітком (писанок, в жадному випадку не писалося, ані не продавалося під час цілого року).

Продовження буде.

ПРЕЗИДЕНТ РЕСПУБЛІКИ Саха (Якутія) Міхаїл Ніколаєв заявив, що якути не поступляться своїм економічним суверенітетом і умовами нещодавно підписаного договору з Москвою. Згідно з ним земля Якутії і всі її багатства є власністю якутського народу. Видобування корисних копалин можуть здійснюватися тільки за дозволу уряду Якутії. Республіка відтепер може самостійно розпоряджатися 20 відсотками ювелірних алмазів і всіма технічними алмазами, видобутими на її території.

З РОЗПАДОМ СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ Росія втратила ряд великих портів на Балтиці. Санкт-петербурзькі спеціялісти зацікавлювали ідею перетворення всього російського узбережжя Фінської затоки в єдиний портовий комплекс. Тим часом Фінляндія оголосила про свою готовість надати в розпорядження Росії новий, добре устаткований сучасними механізмами глибоководний порт Катку, який може приймати і обробляти як сипучі, так і рідкі вантажі.

ВІКТОРІЯ, ДРУГЕ за величиною прісноводне озеро Африки, перебуває в стані екологічної кризи, оскільки придонна частина води зовсім позбавлена кисню. Вже десятки з 350 видів риб тут перестали існувати. Головну небезпеку приніс нільський окунь, якого 40 років тому випустили в озеро для заохочення спортивного рибальства. Хижий окунь витісняє решту риби, натомість сильно розмножуються водорослі, що викликає зменшення кисню в воді. Окунь спричинив небажані зміни й на суші: для його копчення місцеві жителі вирубують ліси. Алє без окуня було б ще гірше, оскільки він став головною їжею для 8 мільйонів африканців, що проживають на берегах озера Вікторія.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ТОРОНТО, Онт., Канада

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— відбудуться —

в четвер, 30-го квітня 1992 р., о год. 6:30 вечора в залі Дому Української Фундації

2118 A Bloor Street West, Toronto, Ont., Canada

У загальних зборах зобов'язані взяти участь, з рішаючим правом голосу: Члени Управи Окружного Комітету, Конвенційні Делеґати, та по два делеґати наступних Відділів:

49, 401, 402, 407, 408, 415, 426, 432, 439, 440, 441, 442, 446, 456, 460, 464, 466, 470, 474, 480, 506

Гостей, Членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

ПРОГРАМА НАРАД:

1. Відкриття і схвалення порядку нарад
2. Ствердження правосильности зборів
3. Вибір Президії
4. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Загальних Зборів
5. Звіти уступаючої Управи і Контрольної Комісії
6. Дискусія над звітами і їх прийняття
7. Вибір нової Управи
8. Слово ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСоюзу
9. Плян праці на біжучий рік
10. Внески і запити
11. Закриття Загальних Зборів

У нарадах візьмуть участь:

Уляна Дячук, головний предсідник УНС
мґр Іван Геврик, головний директор для Канади
Володимир Сохан, головний секретар УНС
ред. Василь Дідюк, головний контролер УНС
Павло Дорожинський, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:

о. д-р Мирон Стасів, голова
Іван Шлапак, секретар **інж. Роман Бенеш, касир**

„ЛІТЕРАТУРНА УКРАЇНА" Є Й НАШОЮ ГАЗЕТОЮ

Наша діяспора вже привикла до зустрічів з гостями з України — мистцями, письменниками, громадськими та політичними діячами. Однак зацікавлення до них не зменшується. Тим більше, коли приїжджає людина такої високої ранґи як Юрій Мушкетик — письменник, який вніс великий вклад у відродження незалежности нашої держави.

У Ню Йорку зустріч з письменником і громадським діячем відбулася в неділю, 12-го квітня, в Українському Народному Домі. В імені Екзекутиви Української Американської Координаційної Ради і дирекції УНД — організаторів зустрічі — гостя привітав голова дирекції Роман Данилюк і коротко представив його: народився Ю. Мушкетик на Чернігівщині, закінчив філологічний факультет Київського університету і аспірантуру, працював головним редактором журналу „Дніпро", був першим секретарем правління Київської організації СПУ, а тепер уже шостий рік очолює Спілку письменників України. На його творчому доробку — понад 30 повістей та романів. Серед них такі як „Семен Палій", „Гайдамаки", „Вогні серед ночі", „Чорний хліб", „Серце і камінь", „Останній острів", „Жорстоке милосердя", „Яса" та багато інших. За роман „Позиція" письменник одержав Шевченківську премію. Твори Ю. Мушкетика перекладені на мови народів колишнього Совєтського Союзу, а романи „Біла тінь", „Вернися в дім свій" та повість „Біль" вийшли в кількох зарубіжних країнах.

Але у З'єднані Стейти Америки Юрій Мушкетик приїхав, перш за все, як громадський діяч, а не як письменник. І темою його доповіді була „Роля Спілки Письменників України у формуванні Руху та у відродженні самостійної держави".

Коли Р. Данилюк надав слово гостеві, Ю. Мушкетик передав „найщиріші вітання від письменників вільної, незалежної України", а відтак розповів про найновіші події в Україні. Він дуже високо оцінив успіхи нашої діяспори. Якщо ще недавно в Україні мали спотворене уявлення про українську діяспору, правдиві інформації про неї майже не доходили, то тепер „ми знаємо, що саме тут розквітала українська культура. Ми знаємо про 'Енциклопедію українознавства', про Наукове Товариство ім. Шевченка, про найбільшу заморську твердиню — Український Народний Союз. І за це ми складаємо вам велику шану!" — сказав Ю. Мушкетик.

Розповів він і про письменницьку організацію, яку очолює, про ту велику роботу, яку вона провела, щоб референдум 1-го грудня, який „всеукраїнський Великдень", пройшов з таким великим успіхом. „Спілка Письменників України була завжди тим осередком, де тлів національний вогник", — підкреслив гість. Він згадав і про жахливі часи сталінської реакції, коли із 240 письменників 200 були розстріляні, про часи брежнєвсько-сусловського лихоліття, про ті паростки нашої літератури, яким іноді вдавалося пробитися крізь товщу комуністичної мерзоти, як, наприклад, „Любіть Україну" Володимира Сосюри, „Україно моя" Андрія Малишка, „Собор" Олеся Гончара та інші.

Тяжкими були і перші кроки на шляху демократії, зародження Руху, створення Товариства Української Мови ім. Т. Шевченка. Але українські письменники не лише вистояли, а й повели за собою маси, розбуджували свідомість народу, закликали його до будівництва незалежної української держави. І робили це переважно через свій орган — газету „Літературна Україна". В цьому неабияка заслуга, в першу чергу, Івана Драча, Дмитра Павличка, Олеся Гончара, Володимира Яворівського та багатьох інших письменників.

Однак і нині, в незалежній Україні, проблем не зменшилося. І однією з них є брак паперу. Досить сказати, що одне з найбільших українських видавництв, „Дніпро", в цьому році не випустило ні однієї книжки. В загрозливому становищі опинилася і „Літературна Україна", яка першою з українських газет стала на шлях демократичних перетворень, друкувала матеріяли Руху, заклики до народу України. Та ось уже п'ятий місяць „Літературна Україна" виходить на папері, який купує за валюту українців ЗСА, Канади і Австралії. Кожна тонна паперу коштує 200-230 і більше долярів, а щоб надрукувати одне число газети, треба його до 8 тонн, тобто 1,600-1,900 дол.

Потім слово взяв Євген Стахів, член дирекції Українського Народного Дому. Він закликав українців Ню Йорку і околиць підтримати „Літературну Україну", яка однією з перших вступила в боротьбу з режимом, друкувала статті проти русифікації. „Літературна Україна' — це українська 'Ню Йорк Таймс'", — сказав Є. Стахів. — Вона є й нашою газетою і ми не повинні допустити, щоб цей найбільш репрезентативний часопис припинив своє існування".

Про важливу ролю преси в житті суспільства говорив Іван Винник — адміністратор Українського Народного Дому. Він повідомив, що багато організацій Ню Йорку підтримали „Літературну Україну" і виділили значні суми на потреби газети. Так, Комітет влаштування виступів артистів Київської опери (керівник Дмитро Гнатюк) і кредитова кооператива „Самопоміч" жертвують по 1,000 дол., УНДім і український ресторан при ньому — по 250 дол., Братство І ГУД УНА — 200 дол., Об'єднання УПА — 100 дол., а Екзекутива УАКРади виділила на закуп зіраксової машини для редакції „Літературної України" 6,000 дол. Разом 8,800 дол. Він закликав присутніх на залі внести особисті пожертви, щоб „дотягнути до круглої цифри — 10,000". Одни за одним присутні підходили до столу і вносили свої пожертви на часопис. А коли підрахували, то виявилося, що „плян виконано на 113.7 відсотка" — зібрано всього 11,370 дол.

Закриваючи зустріч, Р. Данилюк подякував за щедрі датки і повідомив, що у збірці на „Літературну Україну" Ню Йорк стоїть на першому місці.

Зустріч з Юрієм Мушкетиком закінчилася за круглими столами ресторану в Українському Народному Домі.

Роман Юревич

У сороковий день смерті св. п. Романа Рудницького

Св. п. Р. Рудницький

Несподівано, на 62-му році життя, упокоївся в Бозі у вівторок, 10-го березня 1992 року, в Дітройті св. п. Роман Рудницький. Панахида відбулася в п'ятницю, 13-го березня в похоронному заведенні Бугая, а похорон у суботу, 14-го березня, з української католицької церкви Непорочного Зачаття в Гемтремку, Мич. Тлінні останки покійного зложено на цвинтарі Вайт Чепел Семетері. Похоронні відправи та Панахиду відслужив о. О. Сульковський, ЧСВВ. На Панахиді прощав покійного від Українсько-Американських Ветеранів Степан Феденко та комадант станиці ч. 101 Ярослав Прийма. На похоронні жалібне слово виголосив пл. сен. Григорій Костинюк в імені пластового куреня „Чорноморці".

У передчасному відході Романа Рудницького громада Дітройту і його друзі втратили людину, що відзначалася патріотизмом, чесністю, лагідністю і товариською вдачею та щирою посвятою для пластової ідеї виховання молоді. Родина втратила відданого мужа, батька та діда, який дбайливо і з глибокою батьківською любов'ю виконував свої родинні зобов'язання.

Роман Рудницький народився у Львові 24-го квітня 1929 року, де жив аж до часу еміграції на Захід під кінець Другої світової війни. З бігом нещасливих обставин родичі св. п. Романа, батько Іван і мама Павлина (з дому Щуровська, сестра Софії Щуровської), не встигла втекти перед навалою совєтів і залишилася у Львові. Залишилася у Львові рівнож його мала сестра Віра (яка скоро померла у 25-річному віці). та бабуня. Юний Роман опинився на Заході, де жив у таборі Берхтесгаден, а відтак виїхав до Америки як сирота. Щойно за якийсь час по війні довідався, що його родичі живі, але вже йому ніколи не судилося бачити їх живими.

В Америці спершу жив в місці Балтиморі (Мериленд) а відтак переїхав до Дітройту (Мишиген), де закінчив студії механічної інженерії на Вейнському університеті. По відбутті військової служби, яка включала однорічне перебування в Кореї, Роман одружився з Алою Юрківською, своєю товаришкою студентських років. Незабаром їхнє подружжя увінчалося трьома синами: Андрієм, Мироном і Тарасом.

Під час свого трудолюбного життя св. п. Роман належав до професійного товариства Українські ґрадуанти, станиці ч. 101 Українсько-Американських ветеранів та присвятив багато праці вихованню української молоді в організації Пласт. Ще від часу переходових таборів в Німеччині був спершу в пластовому юнацтві, опісля в старшім пластунстві та сеніораті. Був членом куреного проводу куреня „Чорноморці" та кількакратним членом булави у морських таборах, влаштовуваних щорічно цим куренем, де рівнож виконував функцію інструктора бортової механіки. В станиці був юнацьким виховником, за що одержав грамоту признання від Краєвої Пластової Старшини. Св. п. Роман багато причинився до розбудови Пластової оселі „Діброва" та через довгий час опікувався там каплицею і таборовим обладнанням.

Крім пластової праці, Роман був також добрим лещетарем і через 15 років кожного сезону служив як член „скі патроль", допомагаючи лещетарям у різних труднощах на гірських з'їздах.

Покійний залишив горем прибиту дружину Алу, синів — Андрія з дружиною Катериною і внуком Томою, Тараса з дружиною Христею та внуками Маркіяном і Святославом; Мирона — другого з черги сина, та тету Софію Щуровську — сестру мами.

Для вшанування світлої пам'яті покійного Романа Рудницького родина та пластуни „чорноморці" заініціювали пропам'ятний Фонд ім. Романа Рудницького — для влаштування Таборів Вишколу Морських Пластунів в Україні. Перший такий табір відбудеться вже в липні цього року над озером на Волині. Вже на цей фонд зложили 552 дол. такі особи: І. Галич, Н. і Л. Гевко, М. і Л. Григорчук, Е. і М. Михалович, В. Кізима, Я. і В. Кривий, Т. Гнатчук, Ю. і Т. Бліхар, Л. і Г. Костинюк, п-во Саккаб, А. Дигдало, М. Лесюк, Р. Калитяк, Ю. Воронович, Б. Казевич, Б. і Б. Федорак, учителі школи Кесс, п-во Яр, С. і І. Король, М. і Н. Кольцьо.

Дальші пожертви замість квітів проситься присилати на адресу:
Roman Rudnyckyj Memorial Fund, c/o Chornomorci 10393 Whipple Tree Lane Clarkston, Mi., 48348.

Всім жертводавцям сердечне спасибі.

Любомир Гевко

Інтерв'ю...

(Закінчення зі стор. 2)

сім, працюю для широкого глядача. Я також нав'язав приязні зв'язки з деякими діяспорними мистцями: якраз у Чикаго живе поважне число передових українських мистців.

Питання: Чи виставка, яку саме приготовляєте, буде подібною до попередніх?

Відповідь: На попередніх виставлях я саму графіку, на цій покажу, в більшості, твори малярські: пейзажі, натюрморти, акти й тільки дещо з графіки. Крім того, покажемо також деякі роботи мого сина Михайлика: роботи олійні, трохи акварель і також ікони, що були вже виставлені минулого року в Чикаго. Живучи зі мною вже чотири роки й приглядаючись моїй праці, Михайлик і сам почав дуже рано малювати, користуючися різнородною технікою.

Питання: Як вам живеться й працюється посеред нас і яке загальне враження зробила на вас Америка?

Відповідь: В Америці мав я нагоду оглянути чимало кращих творів світового малярства, а це дуже важливе для мистецького росту. Як я вже згадував, американські українці прийняли мене дуже тепло. Працюється мені тут добре. Крім моєї постійної праці мистця, я тепер викладаю культуру у вищих клясах Школи Українознавства. Однак питання, чи залишусь тут на постійне, ще не вирішене, бо у мене дуже сильні зв'язки з мистецьким Львовом.

Чи можна допомогти Сестрам Студиткам в Україні?

Серед численних листів з України з різними проханнями, особливо повні значення ті, що приходять від осіб, які посвятилися релігійному життю. Це духовне життя, що саме розвивається і починає виконувати своє завдання, натрапляє на великі фізичні, моральні та фінансові труднощі, тож не диво, що допомога в тому напрямі справді конечна.

Недавно писали ми про поміч духовним чинам в Україні, яку вирішив дати Конгрес американських католицьких єпископів. Згаданий там Чин Сестер Студиток. Як знаємо його заснував Слуга Божий Митрополит Андрей Шептицький і він діяв виключно на українській землі. Пригадаємо, що до Чину Студитів належав брат Митрополита Климентій, тому може саме цією духовною віткою Митрополит Шептицький особливо опікувався та цікавився. Але те, що Чин Студитів діяв перед Другою світовою війною лише в Україні, тепер він не має такої підтримки як інші, що маючи свої осідки на Заході можуть легко та щедрою рукою допомагати своїм членам в Західній Україні.

Як нам відомо, є лише дві Сестри Студитки в Канаді,

(Закінчення на стор. 3)

ВЕЛИКОДНЯ РАДІО ПРОГРАМА В ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н. Й. (П. М.) — 26-го квітня в год. 1-ший по полудні з радіостанції WDLC на хвилях 1490 AM з Порт Джервіс буде передано спеціяльне Великодня програма. Програму проводить Петро Мельник.

ПОДЯКА

За співчуття, молитви та пожертви на потреби України дякуємо всім, хто разом з нами супроводив у Божу вічність

бл. п.

ОЛЬГУ ЗАРЕМБУ

яка померла в сам день Різдва Христового, 25-го грудня Р. Б. 1991.

Насамперед я хочу подякувати нашому о. парохові, монсеньйорові Йосифові Федорикові, який, змушений обставинами, попросив о. архимандрита Віктора Поспішіля перебрати опіку і провід над похороном нашої дружини, мами і бабусі. Отець архимандрит у своїй продуманій поминальній проповіді, між іншим повторив з відчуттям такі багатомовні слова о. пароха: „Коли така парафіянка вмирає, то й в оці пароха заблисне сльоза".

Смерть у житті кожної родини приносить болючі зміни, а часто й довшу руїну. Тоді щирі співчуття ближніх приносять у хату і в душу у смутку розраду й полегшення у тяжкі переживання родини. Теплий потиск руки, добре слово, телефон чи лист — це тоді прекрасний дарунок людських сердець. Ми це переживали. Навіть з далекої Самбірщини несподівано скоро прийшов зворушливий лист від товаришки покійної ще з днів їх весни. За всі теплі відгомони сердець, зблизька й здалека, добрим людям складаємо щире спасибі.

Ми сердечно дякуємо дорогій Оленці Мельничук, зокрема за так тепло накреслену дружню сильветку покійної після Панахиди в похоронному заведенні, і за останнє прощання на поминках. Оленка Мельничук, голова місцевого відділу СУА, прощала покійну, як сердечну товариську людину і зразкову союзянку, яка втішалася в нашій громаді загальною симпатією. Її шанували за дружню співпрацю, за солідність у виконуванні прийнятих на себе обов'язків чи то секретарки відділу, культосвітньої референтки чи голови. Її любили за погідну вдачу, за доброзичливість, уважливість і такт. У подібному дусі від Окружної Управи СУА говорила Тетяна Рошко. Знов же на поминках, промовляючи від родини покійної, д-р Г. Подюк-Клюфас пригадала нам, що для душі, яка з цього світу відходить у Божу вічність, найкращий супровід дає щира молитва.

За молитви і похоронному заведенні Литвина в Юніон, Н. Дж., в церкві св. Володимира в Елизабеті, на цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж., разом з нами над відкритим гробом чи десь далеко від нас, наодинці — щирій молитві до Бога близька дорога звідусіль — і за неї хай Бог усіх благословить!

У пам'ять і пошану покійної на потреби України склали:

по 150 дол. — Христина Голубець, Марта й Роман Савицькі;
100 дол. — Ярослав і Марія Волошини;
70 дол. — Осипа й Євген Яворські;
по 50 дол. — Розалія Бойчук, д-р Роман і Ольга Граби, д-р Галина і д-р Святослав Клюфаси, Олена, Ганна й Едвард Мельничуки, 24-ий Відділ СУА;
по 25 дол. — Марія Бокало, Михайло й Анна Іванціви, Богданна Мельничук, Юлія Полянська, Рената Голод-Третяк;
по 20 дол. — Іванна Бемко, Павло й Дуня Боднаренки, Ярослава Гусак, Орест і Ярослава Загайкевичі, Михайло й Ольга Ковалі, Стефанія Оленець, Ольга Шевчук;
15 дол. — Юлія Заблоцька; по 10 дол. — Любов Бокало, Катерина Кернична; по 5 дол. — Надія Гриб, Стефанія Купчак, Анна Федун;
225 дол. — від родини, Заремби-Филипчаки.

Разом .... 1260 дол.

Збірку провів і приятелям Руху, Ню Джерзі — Північ, переслав Едв. Мельничук.

Всім щира подяка!

РОДИНА

Координаційний Комітет Допомоги Україні (ЗСА) і Товариства Допомоги Україні та Сприяння НРУ

повідомляють про

ГРОМАДСЬКІ СТРІЧІ та ДОПОВІДІ ІВАНА ФЕДОРОВИЧА ДРАЧА

ПОЕТА

Першого Голови Народного Руху України, Голови Ради Товариства „Україна" Народного Депутата України

на тему

„СУЧАСНА УКРАЇНА — ДЕРЖАВОБУДУВАННЯ — ДІЯСПОРА"

НЮАРК, Н. Дж. — в п'ятницю, 24-го квітня, о год. 7:30, в руханковій залі церкви св. Івана Хрестителя (ТПР П-Н. Дж.)
ДІТРОЙТ, Миш. — в суботу, 28-го квітня о год. 7-ій, в залі церкви Непорочного Зачаття при вул. Вестбрук (ТПНРУ М-Ді.)
ЧИКАҐО, Ілл. — у вівторок, 28-го квітня, о год. 7-ій, в залі Культурного Осередку при Чикаґо авеню (ТСНРУ — Чи.)
САН ФРАНСІСКО, Кал. — у п'ятницю, 1-го травня, о год. 7:30, в залі Української Православної Церкви (ТДУ-Пі. Ка.)
ЛОС АНДЖЕЛЕС, Кал. — в суботу, 2-го травня, о год. 5-ій, в залі Української Католицької Церкви, 5154 Де Лонґпре авеню (ТДУ — К.Л.А.)
ВАШІНҐТОН, Д. К. — в понеділок, 4-го травня, о год. 7-ій, в залі української католицької церкви св. Родини (Ком. Укр. 2000)
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. — в середу, 6-го травня, о год. 7-ій, в залі Культурного Центру (КЛПУ-Ру.)
НЮ ЙОРК, Н. Й. — в п'ятницю, 8-го травня, о год. 7-ій, в Українському Інституті Америки, „Авторський Вечір Поета", 2 Схід 79-та вул. (УІА)

Ділимося болючою та сумною вісткою з родиною, приятелями та знайомими, що в суботу, 18-го квітня 1992 р. після довгої недуги з волі Всевишнього відійшов у вічність на 80-му році життя

наш найдорожчий

МУЖ, ТАТО, БРАТ І СТРИЙКО

бл. п.

ФЕДІР ДУБЕЙ

нар. в с. Бистрий, пов. Турка

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 21-го квітня 1992 р. з української католицької церкви Успіння Пресвятої Богородиці в Бейон, Н. Дж. на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибиті:

дружина — ЮСТИНА
брат — АНДРІЙ
братанка — ДОЗЯ з сином АНДРІЄМ

Покійний залишив у глибокому смутку в Україні:

сина — АНДРІЯ з дружиною ДОЗЕЮ і дітьми
синову — ДАРІЮ з дітьми
братанка — ІВАНА зі сином АНДРІЄМ
братанку — НАСТУНЮ в Латвії
внуків та правнуків
та близьку і дальшу родину в ЗСА й Україні

Просимо про молитви за душу покійного.

„Пласт — наша гордість і мрія..."

В днях 7-го і 8-го березня, в нюйоркській пластовій станиці відбувся вишкіл юнацьких виховників, який зорганізувала з рамени Крайової Пластової Старшини пл. сен. Дарія Якубович, референт вишколів при КПС. У вишколі взяло участь 19 учасників, з того три юнаки і 16 старших пластунок та старших пластунів. Всі кошти, зв'язані з цим вишколом, для учасників нюйоркської станиці покрила Пластова Фундація.

Вишкіл провадила пл. сен. Дарія Якубович, активну участь взяли також доповідачі: пл. сен. Іванна Ганкевич (Головна Булавна Пластунок), пл. сен. Наталка Соневицька, пл. сен. Петро Содоль (Головний Булавний Пластунів), пл. сен. Юрій Савицький (зв'язковий 3-го куреня УПЮ-ів) і ст. пл. Левко Голубець (Крайовий Комендант Пластунів).

Учасники вишколу юнацьких виховників у пластовій станиці Ню Йорку.
Фото І. Ганкевич

Підготовча сесія відбулась 29-го лютого, коли всі одержали кореспонденційне завдання вишколу. Кожний учасник мав відповісти на питання з „Великої Гри" покійного Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського. Також учасники мали відповісти на питання з правильника „Життя в Пласті" та приготовити гутірку і тримісячний плян юнацьких сходин.

Вишкіл тривав від 9-ої до 7-ої год. в суботу, а в неділю від 9:30 ранку до 3:00 по полудні. Учасники мали змогу брати участь в різних цікавих гутірках. Дискусії були спеціяльно цікаві це й тому, що учасники вишколу відрізнялися віком і своїми поглядами. Всі присутні дуже багато навчились щодо відповідальности і функцій впорядника в Пласті.

Подруга Якубович провадила гутірки на такі теми, як плекання української мови в Пласті, самовиховання, українська ідентичність в діяспорі, і т. д. При цих гутірках ми обговорювали ціль Пласту — виховати фізично, духово і морально свідому людину, яка буде активним провідником в Пласті і в громаді. Також дискутували, що власним прикладом впорядник чи впорядниця впливають на своїх юнаків чи юначок. Пластові впорядники мають бути духовними провідниками, які в'яжуть реальність життя з теорією і з трьома головними обов'язками пластуна — любити Бога і Україну, помагати другим і слухати пластову старшину.

Під час гутірок друга Содоля і друга Савицького ми мали змогу відсвіжити своє знання щодо структури Пласту. Ми обговорювали функції куреня і гуртка та обов'язки гурткового, курінного, скарбника і т. д. Гурток повинен мати 6, 7, або 8 членів, приблизно однакового віку. Вони є однією частиною куреня, який має свого патрона і свій прапор. Гурток і курінь — це побратимство, яке разом проводить свої юнацькі заняття. З другом Содолем ми також говорили про пластові відзначення за оцінену роботу і про перестороги.

Пластове релігійне виховання є базоване на християнських засадах. Пластовий впорядник повинен своїм релігійним життям бути прикладом для юнацтва. Про значення виховника в релігійнім вихованні ми дискутували з подругою Ганкевич. Також обговорювали, що добре діло поборює егоїзм, і впорядник повинен заохочувати юнацтво виконувати добрі діла. Подруга Ганкевич також підкреслила, що спільне добре діло підготовляє до громадського виховання.

Полуденки для учасників приготовила нюйоркська станична старшина (І-ий заступник сганичної, пл. сен. Леся Юзенів). Дальші гутірки відбулись у формі майстерні, де учасники ділилися на менші групи і виконували сценки, підкреслюючи якусь частину пластового закону. Пластовий закон нас вчить, що ми повинні шанувати наше українство і говорити між собою українською мовою, бо же це наша рідна мова. На цю тему провадила гутірку пл. сен. Наталка Соневицька.

В неділю Крайовий Комендант юнаків ст. пл. Левко Голубець переводив гутірку на теми виховних матеріялів — книговедення, і впоряд — церемоніялів. Під час цих гутірок учасники разом дискутували естетичні і практичні цілі впоряду, дисципліну, різні виховні матеріяли, які можна використовувати для організації сходин і т. д.

Кожний учасник вишколу одержав деякі виховні матеріяли, юнацькі правильники пластових проб, вмілостей і книжку „Велика Гра" Юрія Старосольського.

Вишкіл не тільки був цікавий і приємний, але пригадкою „великої гри" пластової родини. Учасники вишколу мали змогу послухати цікаві гутірки і поділитися думками і поглядами щодо виховної праці в Пласті. Я думаю, що всі є дуже вдячні, що мали змогу брати участь в таких цікавих дискусіях та поглибити своє зрозуміння пластового закону.

ст. пл. Галя Кузнішин,
референт преси

Чи можна...

Закінчення зі стор. 3

тож важко навіть припускати, щоб вони могли в якийсь спосіб стати в пригоді своїм законним сестрам в Україні. А тимчасом приходять благальні листи від ігумені Сестри Анаталії, що має під своєю опікою 60 Сестер Студиток, в тому 25 вже старечого віку. Пише, що вони досі живуть у Львові на державних мешканнях, де в одній кімнаті живе по чотири особи, а колись їхній дім дотепер не належить їм. Умовини життя дуже важкі, а хоча тепер зголошуються до Чину багато молодих дівчат, немає їх де примістити. Сплять по дві на ліжку або на розкладушках і, як інформує ігуменя, на 50 квадратових метрах мешкає 15 сестер. Єдина можливість тепер старатися про власний будинок і, як пишуть у частих листах, розпочинають вони будову монастирського будинку у Львові.

Сестри Студитки звернулися з проханням про матеріяльну допомогу до Товариства „Самопоміч" в Нюарку, Н. Дж. і знайшли там теплий відгук, але, щоб вислід цієї акції був хоч трохи позитивний, треба ще й відгуку широкої громади. Тому і тут ніхто інший, асаме ми в діяспорі можемо щераз показати зрозуміння потреб нашої батьківщини, зокрема, коли йдеться про таку важливу роботу, як її виконують наші Студитки. Вони катехизують, печуть просфору, організують дитячі і юнацькі табори, обслуговують хворих, шиють церковні ризи та інше. Все це вимагає, щоб усі вони жили разом, та могли вести також новіціят. Отже наша фінансова допомога конечна і негайна.

Чеки можна посилати на **адресу: Selfreliance Association — Studite Sisters, 734** Sandfort Ave, Newark, N. J. 07106. Всі пожертви можна відтягнути від податку.

„Головне..."

(Закінчення зі стор. 2)

Л. Скорик

ня цієї інтелігенції, яка була нам колись притаманною, яка протягом важких століть зійшла до низького рівня. Суспільство, в якому мужчини не дають можливости жінці осягнути всі ті пости, які вони самі займають, просто не може називатися суспільством посправжньому. Я бажаю нашим мужчинам дійти до того ступеня інтелігентности, який дав би їм зрозуміння, що жінка має всі можливости займати найвищі пости. Формули на перевиховання суспільства немає — це не скорий процес. Будуючи державу, ми не смієма забувати будувати людину, яка в процесі свого життя мусить здати іспит на порядність, на жертовність, на велику відповідальність.

П. Відвідуючи Україну, я завважила, що в багатьох історично пам'яткових місцях провідники пояснювали російською мовою і подавали незгідні з правдою інформації. Чи є швидка розв'язка цієї проблеми?

В. Справа не тільки в тому, щоб говорити правду, але справа в тому, щоб ці пам'ятки порятувати. Так, як була знищена спадщина мистецька, архітектурна, то трудно описати. Я не уявляю собі такого варварства в XX столітті — руйнація проходить ще й сьогодні. Тому можна б зарадити на державному рівні, наприклад, творчим кабінет при Уряді, який вповні зайнявся б збиранням і збереженням пам'яток культури.

П. Які Ваші завдання на майбутнє?

В. Головне і єдине для мене сьогодні це — Україна, все решта відходить на другий плян. Богом дане нам право вибору. Кожний мусить рішити сам як і для чого жити.

Дуже вам вдячна за цікаву розмову. Бажаємо успіхів і до побачення у Києві!

В НОВОМУ ЧИСЛІ мадярського економічного журналу „HVG" вміщено висліди опитування громадської думки, які свідчать, що в мадярському суспільстві загострилися етнічні протиріччя. Соціологічна фірма Мідіен, яка проводила опитування, стверджує, що три чверті опитаних погано ставляться до циганів, половина — до арабів і негрів, а кожен шостий мадяр ненавидить жидів.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

перебудови справи поліпшилися. В столиці України 1987 року створився Український Культурологічний Клюб, серед засновників якого була і Леся. Вона проводила релігійні семінари. Тоді й виникла ідея створити Ініціятивний Комітет відродження Української Автокефальної Православної Церкви, який уперше заявив про себе 15-го лютого 1989 року. І знову серед засновників є Л. Лохвицька.

Тим часом Вячеслав Чорновіл і група його колег з „Українського Вісника" на основі Української Гельсінкської Групи створили Українську Гельсінкську Спілку, до якої усім колективом увійшли члени Українського Культурологічного Клюбу, створивши Київську організацію УГС. До неї належала і Л. Лохвицька, працюючи в часописі „Голос відродження". Приватний телефон Лохвицької був оголошений контактним і до неї стікалася інформація з усіх закутків України. Там вони опрацьовували її і передавали в усі можливі напрямки, аби надати відомим фактам порушення прав людини якомога ширшої гласности. Діставалися ті вістки й до газети „Свобода".

Пізніше, коли на основі УГС створилася Українська Республіканська Партія і почали з'являтися все нові й нові партії, назріла потреба створення незалежної інформаційної агенції задля більшої об'єктивности і ширшого висвітлення подій в Україні. Так народилася УНІАР, тобто Українська Незалежна Інформаційна Агенція „Республіка", яка надійно зайняла місце серед засобів інформації в роки перебудови. Нині УНІАР орендує приміщення і залучає до праці нових людей.

Л. Лохвицька більшість свого часу присвячує відродженню УАПЦ. Працює в парафіяльній Раді церкви святого Миколая Притиска, що на Подолі. Вона також є членом єпархіяльної Ради Київської єпархії УАПЦ і відповідальним секретарем Київської крайової організації Всеукраїнського Православного Братства св. ап. Андрія Первозванного.

Нинішній приїзд Л. Лохвицької до ЗСА також пов'язаний з релігією. В рамках американської програми „Міжнародні відвідувачі" (International visitors), яку спонзорує USIA, вона запрошена релігійними діячами, як представник України. Це запрошення, розповідає Леся, було для неї цілком несподіване і вручив його амбасадор ЗСА в Києві. „Основна тема нашої праці 'Церква і держава, Церква і суспільство'. Під час відвідин різних міст ми зустрічаємось з представниками різних конфесій ЗСА. Намагаємось зрозуміти їхнє духовне життя та інформуємо про наші проблеми. Протягом місяця ми відвідали Вашінгтон, Сан-Франціско, Сіеттл, Солт Лейк Сіті, Лінколн (Небраска), Шарлоті (Північна Кароліна) і нарешті прибули до Ню Йорку".

Від поїздки по містах ЗСА Леся винесла враження, що Україна для американців уже існує і назва нашої держави не викликає в них подиву. Вони жваво цікавляться релігійними процесами в Україні.

На прощання бажаємо їй щасливого повернення та нових успіхів на ниві відродження УАПЦ.

Стейтовий університет Арізони відзначив українку

У понеділок 9-го березня, у Стейтовому університеті Арізони в Фініксі відбулася урочистість роздачі нагород п'ятьом абсольвентам університету за визначну працю на політичному, громадському і гуманітарному полі після закінчення студій.

Нагороди вручив д-р Латтіс Ф. Коор, президент університету. З цієї нагоди відбувся бенкет влаштований Асоціяцією алюмнів. У бюлетені поміщено знимки, імена і осяги праці нагороджених. З приємністю знаходимо там прізвище українки, Надії Комарницької МекКоннелл, яка виголосила відповідну до хвилини змістовну доповідь про Україну до американської еліти.

Н. Комарницька-МекКоннелл

Надя закінчила з відзначенням студії політичних наук в 1968 році. Муж Надї адвокат Роберт МекКоннел, колишній асистент генерального прокуратора при Уряді президента Роналда Регена, одержав премію в 1985 році. Після студій Надя працювала в американських гуманітарних організаціях і рівночасно брала активну участь у житті української громади у Вашінгтоні. У 1987 році Надя була заступником голови Крайового Комітету 1000-ліття Хрищення України, співпрацювала у створенні конгресової резолюції в справі тисячоліття і визнанні Конгресом переслідувань Українських Церков Совєтським Союзом.

Після проголошення України самостійною державою Надя і Роберт МекКоннели присвячують багато часу і праці для добра і розвитку молодої держави. „Україна — це друга з найбільших республік СНД" — читаємо у бюлетені. Надя помогла заснувати Комісію Голоду в Україні, котра прослідила, оповістила і доказала, що штучний голод в Україні за сталінських часів знищив сім мільйонів українців.

В 1988 році засновано в Україні організацію Рух. Н. Комарницька від початку присвятила багато праці і часу Рухові, постаралась, щоб члени Конгресу були обсерваторами під час парляментарних виборів в Україні 1990 році. Помимо того, що Кремль не дав візи конгресовій делегації, Надя і Роберт поїхали в Україну як туристи, були присутніми на виборчих, брали участь у нарадах Руху. У Вашінгтоні Н. МекКоннелл заснувала товариство „Україна 2000", ціллю якого є помагати Рухові в Україні.

Р. МекКоннелл редагує бюлетень „Юкраейн 2000". Сподіваємось, що в майбутньому ширше і точніше буде висвітлена жертвенна праця подружжя МекКоннелл для добра і розвитку українського народу у діяспорі і на рідних землях.

Я. Я.

ІЗРАЇЛЬСЬКА ПАЦИФІСТИЧНА організація „Мир тепер" в спеціяльній заяві повідомляє, що на окупованих територіях почался будівництво нових жидівських поселень, яке ще більше унеможливить мир на Близькому Сході. Проблема будівництва нових поселень є головною причиною американсько-ізраїльських розходжень. Адміністрація Буша наполягає на припиненні будівництва, а уряд Шаміра продовжує його.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ВАСИЛЬ НИЩУК член УНС Відд. 320-го Т-ва ім. Пресв. Тройці в Балтиморі, Мд. помер 29-го грудня 1991 року на 61-му році життя. Нар. 1930 року в Мановичах, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Анну, синів Василя, Миколу і Романа та доньку Зірку з мужем, одного внука і сестру. Похорон відбувся 2-го січня 1992 року на укр. кат. цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Радь, секр.

ОКСАНА ЛИСЕНКО член УНС Відд. 158-го Т-ва ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й. померла на 86-му році життя. Нар. 1905 року в Україні. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку сина Валентина, дочку Евгенію Морсе, двоє внуків Андрія і Христину з родинами. Похорон відбувся 9-го листопада 1991 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Товариства

АГАФІЯ ЛУПАСІЙ член УНС Відд. 339-го у Філядельфії, Па. померла 30-го грудня 1991 року на 73-му році життя. Нар. 1918 року в селі Хітар, Україна. Залишила у смутку Марію Синьович з родиною, Василя Корво і Ксеню Соколович з родиною. Похорон відбувся 4-го січня 1992 року на цвинтарі Св. Марії на Факс Чейсі, Філядельфія, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Михайло Луців, секр.

МАРІЯ РЕҐІНА КІКІШ, член УНС Відд. 171-го в Джерзі Ситі, Н. Дж. померла 29-го грудня 1991 року на 73-му році життя. Нар. 27-го травня 1918 року в Ді Буа, Па. Членом УНС стала 1954 року. Залишила у смутку Джіні, Френсис і Робета Кікішів. Похорон відбувся 2-го січня 1992 року на цвинтарі Святої Тройці в Сайксвілл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ЧЕРНІҐА член УНС Відд. 348-го в Янґставні, Огайо померла 1-го березня 1992 року на 84-му році життя. Нар. 21-го листопада 1907 року в Джанставні, Па. Членом УНС стала 1936 року. Залишила у смутку дітей: Джозефіну Марускін, Мері Дж. Помпілі і Едварда Дж. Черніґу. Похорон відбувся 4-го березня 1992 року на цвинтарі Кальварія в Янґставні, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Мері Макар, секр.

МАРІЯ ПЯСЕЦЬКА член УНС Відд. 158-го Т-ва ім. Б. Хмельницького в Бруклині, Н.Й. померла в лютому 1992 року на 96-му році життя. Нар. 1896 року в Польщі. Членом УНС стала 1955 року. Залишила у смутку 3-ох синів Йосифа, Матвія і Теодора з родинами, 8 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 5-го лютого 1992 року на цвинтарі Кальварія на Квінсі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Управа Товариства

ОЛЬГА ДОРОШ член УНС Відд. 49-го ім. св. Арх. Михаїла в Торонто, Онт. померла 4-го січня 1992 року. Нар. 1920 року в Торонто, Канада. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку братів Володимира і Василя та численних братанків. Похорон відбувся 8-го січня 1992 року на цвинтарі Ґлендейл Меморіял Ґарден в Торонто, Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ВАСИЛЬ Т. ЛОБУР член УНС Відд. 371-го Т-ва „Запорозька Січ" в Нюарку, Н.Дж. помер 7-го лютого 1992 року на 56-му році життя. Нар. 14-го серпня 1935 року в Іст Орендж, Н.Дж. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Патрисію. Похорон відбувся 12-го лютого 1992 року на цвинтарі Феймонт в Тюскбирі Тавншип, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Дереш, секр.